

ПРОФ. ИВАНКА СЪЙКОВА
доктор на икономическите науки

Изследване на връзките в социално-икономическата област

● Една от най-съществените и особено важни задачи в социално-икономическия анализ безспорно е задачата за изследване на факторните и другите връзки между явленията и процесите от действителността. Да се изследват, опознават и разкриват реално съществуващите връзки и закономерностите, които ги управляват, означава да се създават предпоставки не само за обяснение, но и за научни предвиждания, засягащи поведението на обектите от действителността, за научнообосновани въздействия върху тях в желаната от обществото насока. Това определя тяхното място и роля, значението им за по-рационалното и по-ефективно управление на социалната система като цяло и на икономическата в частност. Разкриването на закономерностите, на които се подчиняват връзките и взаимодействията между явленията, предполага тяхното идентифициране, моделиране и измерване на конкретните приноси на различните фактори (условия и причини) върху отделните компоненти и процеси, осъществяващи се в социалната система.

● Решаването на задачите по изследване и оценка на връзките и количествените ефекти, пораждащи се при тяхното функциониране в социалната практика, е изключително сложно, понякога дори невъзможно при съществуващите методологически и методически решения в научното познание, както и на равнището, на което се измерват явленията в действителността. Трудностите се обуславят от самата същност на изследваните явления и процеси, от техните многоаспектни измерения, сложно преплитачи се взаимодействия, от начина на тяхното проявление и представяне. Изследването на връзките в третираната област най-често е невъзможно да става в лабораторни условия. Трудно се отстраняват и контролират евентуалните смущаващи влияния на страничните фактори. Липсата на статистическа информация, нужна за тяхното изследване и конкретно количествено оценяване, както и несъвършенствата и ограниченията на методите за анализ на зависимостите, създават допълнителни трудности при изследването им.

Известно е, че в социалната и в частност в икономическата област връзките най-често се проявяват като непълно детерминира-